

מדת בדת

לע"נ הגאון ר' אברהם בן ר'
אליהו משה גניחובסקי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 324 פרשת בראשית תשע"ט

מנחות נו-סב

ששנינו שזה מלמד שלא יגרום לו מום שלא ישים בצק או דבילה על אזנו כדי שכלב יטלנו שכתוב מום והתורה הוסיפה כל מום.

ר' אמי אומר שאם הניח שאור על עיסה וישב והיא התחמצה מעצמה חייב עליה כמו מעשה שבת, ויש להקשות וכי בשבת חייב בצורה כזו,

דף נז הרי רבה בר בר חנה אמר בשם ר' יוחנן שאם הניח בשר על גחלים אם היפך בו חייב ואם לא אינו חייב, ומבאר רבא שר' אמי דימה למעה צלי כשלא צריך להפכו שנצלה מאליו, יש לדקדק בדברי ר' יוחנן שאם לא היה מתבשל בלי שהפך ודאי שהוא חייב ואם היה מתבשל בכל מקרה מדוע חייב רק כשהפכו, ויש לומר שמדובר שאם לא היה הופך היה מתבשל מצד אחד כשיעור מאכל בן דרוסאי וע"י שהפכו הוא התבשל משני צדדים כמאכל בן דרוסאי והחידוש הוא שדבר שהתבשל רק מצד אחד כמאכל בן דרוסאי זה לא נקרא בישול, ורבא אומר שאם נצלה בו כגרוגרת מצד אחד במקום אחד חייב ורבינא מקשה וכי אם נצלה בכמה מקומות הוא לא חייב הרי שנינו שהקודח כל שהוא חייב ואם מדובר במקום אחד מה ניתן לעשות בחור כל שהוא אלא מדובר שקדח בב' וג' מקומות והם ראויים להצטרף, ויש לדחות שמדובר בחור במקום אחד והוא ראוי לחור של ראש המפתח, וללישנא בתרא רבא אמר שהבישול מצטרף גם ב' וג' מקומות ורבינא אמר לרב אשי שזה מוכח ממה ששנינו שהקודח כל שהוא חייב ואם מדובר במקום אחד למה זה ראוי אלא מדובר בב' וג' מקומות וזה מצטרף, אך יש לדחות שמדובר שקדח במקום אחד וזה ראוי לחור של ראש המפתח.

שנו בכרייתא שאם היה כתוב בפסוק אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ היינו לומדים שהאיסור הוא רק כשהקומץ נעשה חמץ ולא המנחה עצמה וכתוב מנחה לאסור גם במנחה עצמה ושאר מנחות לומדים מהפסוק כל המנחה אשר תקריבו לה' כשרה ולא פסולה ולמדו מכאן שהחמץ את הכשרה חייב והחמץ את הפסולה פטור, ורב פפא מסתפק באופן שחמיצה ויצאה ואח"כ חמץ אותה שוב שכיון שהיא נפסלה ביוצא לא יהיה חייב עליה בחימוץ אחר חימוץ או שכיון שהיא כבר חמץ מה שהיא יצאה לא פוסל אותה יותר וא"כ חייב עליה בחימוץ אחר חימוץ, ונשאר בתיקו.

רב מרי מסתפק באופן שהוא חמץ אותה בראש המזבח שבפסוק כתוב אשר תקריבו ואתה הוא כבר הקריב או שדבר הוא מחוסר הקטרה הוא כמחוסר מעשה, ונשאר בתיקו.

יש להקשות אחרי שלמדו שאיסור חמץ הוא בכל המנחה מדוע כתבה התורה אשר תקריבו שמשמע שזה רק בקומץ יש לומר שלמדו מזה כמו ששנינו שר' יוסי הגלילי למד לרבות מנחת נסכים לאיסור חימוץ ור"ע למד מזה לאסור לחם הפנים, ויש להקשות איך שייך לרבות מנחת נסכים הרי זה מי פירות שאינם מחמיצים, **עמוד ב'** ומבאר ר"ל שר' יוסי סובר שיכול לגבל מנחת נסכים במים ולכן שייך בה חימוץ, ויש להקשות שלחם הפנים הוא מדת יבש ור"ע סבר שמדת יבש לא התקדשה וא"כ לא יהיה בו איסור חמץ, ויש לומר כדברי רבין ששלח בשם ר' יוחנן שהופכים את דברי התנאים בכרייתא שר' יוסי הגלילי ריבה לחם הפנים ור"ע ריבה מנחת נסכים, ור' יוחנן אמר לשיטתו שר' יוסי הגלילי ואחד מתלמידי ר' ישמעאל שהוא ר' יאשיה הם בשיטה אחת, שר' יאשיה למד מהפסוק וימשחם ויקדש אותם שמדת הלח נמשחה בין מבפנים ובין מבחוץ ומדת היבש נמשחה רק מבפנים ור' יונתן

דף נו לר' יהודה מהפסוק וסמך ידו על ראש השעיר מרבים סמיכה בשעיר נחשון, לר"ש לומדים מהפסוק לרבות סמיכה בשעיר ע"ז, ורבינא מקשה שלר' יהודה מובן מדוע צריך למעט שעיר נחשון מצפון אך לר"ש קשה מדוע צריך למעט שעיר נחשון מצפון, ומר זוטרא בר רב מרי אמר לרבינא שגם לר' יהודה קשה שריבו רק סמיכה ולא דבר אחר, ואין לומר שאם הפסוק לא היה מרבה צפון היינו לומדים בבנין אב משאר חטאות שהם בצפון שא"כ הפסוק לא צריך לרבות סמיכה והיינו לומדים בבנין אב אלא שלא לומדים קדשי שעה מקדשי דורות אלא מהפסוק אותו ממעטים שרק הקרבן עצמו צריך להיות בצפון אך השוחט לא צריך להיות בצפון, אך קשה שזה למדנו כבר מדברי ר' אחייה שלמד מהפסוק ושחט אותו על ירך המזבח צפונה והפסוק מלמד שלא נאמר שכמו שלגבי המקבל צריך צפון ואם הוא עמד בדרום וקיבל בצפון נפסל הקרבן וכך גם השוחט צריך להיות בצפון קמ"ל שרק הקרבן בצפון ולא השוחט, ומה שכתוב אותו בשעיר הוא ללמד שרק השעיר טעון צפון ובן עוף שבא לחטאת אינו טעון צפון שלא נלמד בק"ו מבן צאן שלא קבע לו כהן לשחיטתו והוא טעון צפון בן עוף שקבע כהן למליקתו ודאי טעון צפון, אך יש לפרוך שבבן צאן קבעו כלי לקבלת דמו ואילו בבן עוף לא קבעו כלי, אלא אותו בא למעט פסח שלא צריך צפון, אך יש לדחות שלמדנו כבר מדברי ר"א בן יעקב שאמר שלא לומדים שפסח בצפון כמו בעולה שלא קבע זמן לשחיטתה וקבעו צפון פסח שקבעו זמן לשחיטתו ודאי שטעון צפון, אך ניתן לפרוך שעולה היא כליל, ויש להוכיח מחטאת אך יש לפרוך שחטאת מכפרת על חייבי כריתות, ויש להוכיח מאשם, אך יש לפרוך שאשם הוא קדשי קדשים וזה פירכא גם על כך שלא נלמד מעולה וחטאת שהם קדשי קדשים, אלא מאותו לומדים למעט שאין צריך שהשוחט יהיה בצפון, ואמנם לעיל למדנו מדברי ר' אחייה שהוא בא ללמוד רק לגבי המקבל שהוא טעון צפון ואמנם יש שלמדו שמקבל בצפון ממה שכתוב ולקח והואו מיותר אך ר' אחייה לא למד מאו.

רב פפא אומר שהאופה מנחה חמץ חייב שתיים אחת על עריכתה ואחת על אפייתה ואמנם לעיל אמרנו שאפייה היא מעשה יחידי שחייבים עליו בפני עצמה יש לומר שמדובר שם שחבירו ערך והוא אפה אך אם אחד עשה עריכה ואפייה הוא חייב שתיים.

שנו בכרייתא שאם אחז דם בבכור לר"מ מקיזים את הדם במקום שאינו עושה מום ולא במקום שהוא עושה מום, ולחכמים יכול להקיז גם במקום שהוא עושה מום אך לא ישחוט אותו בגלל אותו מום, ולר"ש **עמוד ב'** יכול לשחטו על אותו מום, ור' יהודה סובר שגם אם הוא עומד למות לא יקיזו את דמו, ור' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן שלכו"ע המחמץ מנחה שכבר הוחמצה חייב שכתוב לא תעשה חמץ ולא תיאפה חמץ, ולכו"ע המסרס בהמה שכבר מסורסת חייב שכתוב ומעוך וכתות ונתוק וכרות אם הוא כבר חייב על הכריתה ודאי הוא חייב על נתיקה אלא מלמד שנותק אחר כורת חייב, ונחלקו במטיל מום בבעל מום שר"מ אסר שכתוב כל מום לא יהיה בו וחכמים למדו שאיסור כל מום הוא רק במי שנאמר בתחילה תמים יהיה לרצון ור"מ סבר שתמים יהיה ממעט בעל מום מתחלתו, אך יש לדחות שמי שהיה בעל מום מתחילתו הוא כדקל בעלמא אלא הפסוק ממעט פסולי המוקדשים לאחר פדיונם שלא נאמר שכיון שנאסרו בגיזה ועבודה א"כ יאסרו במום קמ"ל שלא, וחכמים למדו מכל מום לא יהיה כמו

אומר שמדת הלח נמשחה מבפנים ולא מבחוץ ומדת היבש לא התקדשה כלל, ומוכח שהיא לא מקדשת מהפסוק ממושבותיכם תביאו ללחם תנופה שתיים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תיאפנה ביכורים לה' והם לה' רק אחר אפייה והם נחלקו במלה ואותם שר' יאשיה למד מאותם למעט מדת יבש מבחוץ, ולר' יונתן אותם ממעט רק מדת חול מבחוץ ואין צורך למעט מדת יבש כי היא חול, ויש להקשות מדוע ר' יוחנן לא אמר שר"ע ואחד מתלמידי ר' ישמעאל שהוא ר' יונתן הם בשיטה אחת ויש לומר שהם לא בשיטה אחת ממש כי הם יחלקו במדת לח שלר' יונתן היא מקדשת רק מבפנים ולר"ע היא מקדשת גם מבחוץ.

רב פפא הקשה לאביי שיש את הכלי ביסא של לישת המנחות שהוא לח ואביי אמר שמדובר שהוא לש בכלי עור שאינו כלי שרת אך יש להקשות א"כ כשר' יונתן הוכיח לר' יאשיה שהיא לא מקדשת ומדוע הוא לא דחה שזה נמדד בכלי חול ויש לומר שהתורה לא אמרה ללוש דוקא בביסא ולכן כשלש על כלי עור זה כשר אך כשהתורה אמרה למדוד בעשרון מדוע לעזוב עשרון של קודש כדי למדוד בשל חול.

שנו בברייתא מנין שמי שמעלה מבשר חטאת ואשם ובשר קדשי קדשים וקדשים קלים ומותר עומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושיירי מנחות שהוא בלאו שכתוב כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' שכל דבר שממנו הולך לאשים הוא בלאו להקטירו ויש להקשות הרי לחם הפנים ושתי הלחם אין מהם דבר שעולה לאישים כמו ששינונו לקמן שיצאו שתי הלחם ולחם הפנים מהגשה כי אין מהם לאישים ורב ששת מבאר ששם מדובר שאין מגופם לאישים.

לר' יוחנן גם הכבש התרבה לאסור הקטרה במה שבא ממנו לאישים ור"א סובר שרק המזבח התרבה לכן, ר' יוחנן למד כמו ששינונו שכתוב מזבח וכבש התרבה ממה שכתוב ואל המזבח לא יעלו ור"א למד מהפסוק שאור ודבש קרבן ראשית תקריבו אותם שרק בהם התרבה כבש כמזבח ולא שאר דברים,

דף נח ור' יוחנן למד מאותם כמו ששינונו שלא נאמר שיחיד יכול להתנדב שתי הלחם נדבה וזה יכלל במוצא שפתיך תשמור ועשית, שכתוב קרבן ראשית תקריבו שרק ציבור מביאים כך ולא יחיד ואין לומר שרק יחיד לא יביא כי אין לו חובה כזו אך ציבור יביאו נדבה כיוון שיש להם חובה כזו שכתוב אותם ויש להביא שתי הלחם משאור וביכורים מדבש, ויש להקשות וכי לא מקריבים שתי הלחם בנדבה הרי שינונו על הפסוק כל שאור וכל דבש שאם ריבו חצי קומץ ממה שכתוב כל שאור מדוע צריך לרבות חצי קומץ גם בדבש ואם ריבו בדבש מדוע צריך לרבות גם בשאור אלא שיש בזה שאין בזה, ששאור הותר מכללו במקדש ודבש לא הותר מכללו במקדש ודבש הותר לעשות בשיירי מנחות ושאור לא הותר בשיירי מנחות ולכן צריך לרבות בשניהם חצי קומץ ולכאורה היכן הותר שאור במקדש א"כ משמע ששתי הלחם בא נדבה, ורב עמרם דוחה שהותר מכללו הכוונה לשני הכבשים שהוא קרב עמהם, אך קשה א"כ גם בביכורים שייך הותר מכללו כך שהרי שינונו שהגזלות שעל סלי הביכורים קרבות לעולה והסלים ניתנים לכהנים, ויש לדחות שזה לא נקרא שהם קרבים עמם אלא שהם באים רק כדי לעטר את הביכורים.

רמי בר חמא שאל את רב חסדא האם במעלה בשר חטאת העוף על המזבח יש איסור כל שממנו לאישים שהרי ממנו ממש אין לאישים אך שמו קרבן, ונחלקו בזה תנאים שר"א אמר שהאיסור הוא כל שממנו לאישים ור"ע אמר כל ששמו קרבן ואמר רב חסדא שהם נחלקו בבשר חטאת העוף שאין ממנו לאישים אך שמו קרבן, ורב אומר שהם נחלקו בלוג שמן של מצורע שלוי שנה על הפסוק כל קרבנן לרבות לוג שמן של מצורע.

שנו בברייתא על הפסוק שאור כל תקטירו שלרבות מקצתו לומדים מכל ועירובו לומדים מכי כל ומבאר אביי שכשכתוב

שאור כל תקטירו היינו יכולים לומר שהכוונה לכזית וחצי זית מרבים מכל ועירובו מרבים מכי כל, ורבא מבאר ששאור כל תקטירו משמע קומץ שלם, וחצי קומץ מרבים מכל, ועירובו מרבים מכי כל, ואביי ורבא נחלקו שאביי סובר שיתכן שהקומץ הוא פחות משני זיתים **עמוד ב** ויש הקטרה פחות מכזית ורבא סובר שאין קומץ פחות משני זיתים ואין הקטרה פחות מכזית וממילא ריבו בפסוק חצי קומץ ולא פחות מכזית. **רבא** אומר שאם העלה שאור ודבש על המזבח לוקה משום שאור ומשום דבש ומשום עירובי שאור ועירובי דבש, ולאביי לא לוקה על עירובי שאור ודבש כי לא לוקים על לאו שבכללות, יש אומרים שלאביי לוקה אחד ויש אומרים שאפילו אחד אינו לוקה כי הלאו לא מיוחד לכל אחד מהם כמו לאו של חסימה.

דף נט משנה יש מנחות שטעונות שמן ולבונה, ויש שטעונות שמן ולא לבונה, ויש שטעונות לבונה ולא שמן, ויש שאינן טעונות לא שמן ולא לבונה, המנחות דלהלן טעונות שמן ולבונה: מנחת סולת ומנחת ומרחשת וחלות ורקיקים ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת עכו"ם ונשים ומנחת העומר, מנחת נסכים טעונה שמן ולא לבונה, לחם הפנים טעון לבונה ולא שמן, שתי הלחם ומנחת חוטא ומנחת קנאות לא טעונות לא שמן לא לבונה. **גמרא** רב פפא אומר שכל המנחות של משנתינו באות עשר עשר חלות ולא כר"ש שאומר שיכול להביא מחצה חלות ומחצה רקיקים.

שנו בברייתא שכתוב במנחת העומר ונתת עליה שמן למעט לחם הפנים והיה ניתן ללמוד מהדין שאם מנחת נסכים שאינה טעונה לבונה היא טעונה שמן לחם הפנים שטעון לבונה ודאי שטעון שמן לכן לומדים מעליה למעט לחם הפנים ומה שכתוב במנחת העומר ושמת עליה לבונה הוא למעט מנחת נסכים שלא נלמד מהדין שאם לחם הפנים לא טעון שמן טעון לבונה מנחת נסכים שטעונה שמן ודאי שטעונה לבונה, לכן לומדים מעליה לבונה שרק בעומר יש לבונה ולא במנחת נסכים, וכתוב מנחה לרבות מנחת שמיני למילואים שהיא טעונה לבונה, ומהיא ממעטים שתי הלחם שאינם טעונים שמן ולא לבונה.

מה שמיעטו מעומר לחם הפנים ולא מיעטו מנחת כהנים שמסתבר לרבות מנחת כהנים שהיא באה עשרון ובכלי והיא מחוץ להיכל ויש בה פסול לינה והיא טעונה הגשה והיא הולכת לאישים, אך מצד שני עדיף לרבות לחם הפנים שהיא ציבור כמותה ובאה חובה ובאה בטומאה ונוהג בהם פיגול והם דוחים שבת ויש לומר שמסתבר לרבות מנחת כהנים לשמן כי כתוב בה נפש לרבות בכל מנחת יחיד.

מה שמיעטו מנחת נסכים מלבונה ולא מיעטו מנחת כהנים שמסתבר לרבות שמן במנחת כהנים שהיא באה עשרון בלול, ומספיק בה שיעור לוג, ויש בה הגשה, והיא באה בגלל עצמה, ומצד שני יש לרבות מנחת נסכים שהיא באה בציבור ובאה חובה ובטומאה ודוחה שבת, ויש לומר שמסתבר לרבות מנחת כהנים בלבונה כי כתוב בה נפש כמנחת יחיד.

מהמלה מנחה ריבו לבונה במנחת שמיני, יש להקשות שנאמר שממעטים מנחת שמיני מלבונה, ויש לומר שזה מובן רק אם מרבים אך למעט לא צריך פסוק כי לא לומדים שעה מדורות.

מה שמיעטו שתי הלחם משמן ולבונה ולא מיעטו מנחת כהנים שמסתבר לרבות מנחת כהנים כי היא באה עשרון ובכלי ובאה מצה ובאה בגלל עצמה ויש בה הגשה והיא לאישים **עמוד ב** אך מצד שני יש לרבות שתי הלחם כעומר שהיא באה בציבור ובחובה ובטומאה והיא לאכילה ויש בה פיגול ובאה בשבת והיא מתירה חדש במקדש כעומר שמתיר חדש במדינה, ויש בה תנופה כעומר והיא באה רק מתבואת הארץ כעומר, וקבוע לה זמן כעומר, והיא באה מתבואה חדשה כעומר, וביותר דברים היא דומה לעומר ויש לומר שעדיף לרבות מנחת כהנים שכתוב בה נפש כמנחת יחיד.

משנה חייב על שמן בפני עצמו אם נתנו על מנחת חוטא ועל לבונה בפני עצמה, אם נתן עליה שמן היא נפסלה אך אם נתן לבונה יכול ללקט את הלבונה אם נתן שמן על שייריה אינו עובר בלאו אם נתן שמן בכלי על כלי לא נפסלה. **גמרא** שנו בברייתא לא יתן עליה שמן אך אם נתן פסל ואין לומר שגם בלבונה אם נתן פסל שכתוב כי חטאת ואין לומר שגם בשמן לא פסל כי כתוב היא ועדיף לפסול בשמן ולהכשיר בלבונה כי אי אפשר ללקט את השמן אך ניתן ללקט אך הלבונה.

רבה בר רב הונא שאל את ר' יוחנן מה הדין אם נתן עליה לבונה שחוקה האם בנתן לבונה לא פסל כי ניתן ללקטה ובשחוקה אי אפשר ללקטה או שלבונה אינה נבלעת עם הקמח וגם בשחוקה היא לא נבלעת, ולכאורה ניתן להוכיח מדברי המשנה שאם נתן לבונה ילקטנה משמע שעיקר הסיבה להכשיר לבונה הוא רק בגלל שיכול ללקטה וא"כ בשחוקה היא פסולה, ויש לדחות שהמשנה אמרה רק טעם נוסף אך עיקר הטעם הוא בגלל הבליעה, ור"נ בר יצחק הוכיח ממה ששינוי שאם נתן לבונה במנחת חוטא ומנחת קנאות ילקט את הלבונה והיא כשרה ואם חשב עליה קודם שלקט את הלבונה בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואם חשב אחר שליקט את הלבונה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת וחוץ לזמנו הוא פיגול וחייבים עליו כרת, ויש להקשות שנאמר כשהלבונה בתוכה היא כמו שיש עליה פך שמן והמחשבה לא תפסול כלל כי היא דחוייה, ואביי מבאר שגם כשהלבונה בתוכה היא נקראת חטאת ורבא אומר שזה כדעת חנן המצרי שסובר שאין דיחוי בקרבן, ששינוי שחנן המצרי סובר שאפילו אם היה דם השעיר פנימי בכוס ומת המשתלח יכול להביא שעיר אחר בלי הגרלה ולזווג לו, ורב אשי מבאר שכל דבר שהוא בידו זה לא נקרא דיחוי, ורב אדא מוכיח כדברי רב אשי כי ר' יהודה הוא הסובר שיש דיחוי בקרבן כמו ששינוי שר' יהודה אמר שאם נשפך דמו של שעיר פנימי ימות המשתלח ואם מת המשתלח ישפך הדם ואילו במקרה שבידו לתקן אמר ר' יהודה שאם נשפך מהדם שבכלי על הרצפה יכול למלא בכוס מדם התערובות ולזרוק זריקה אחת כנגד היסוד.

ר' יצחק בר יוסף אומר בשם ר' יוחנן שאם נתן משהו שמן על כזית מנחה הוא פסל אותה שכתוב לא ישים ומשמע כל שהוא וכתוב עליה דהיינו כשיעור, ואם נתן כזית לבונה על משהו מנחה הוא פסל אותה שכתוב לא יתן עליה לבונה לא יתן משמע נתינה וכתוב עליה,

דף ס וזה ריבוי אחר ריבוי שהוא ממעט, וללישנא בתרא רב יצחק בר יוסף אמר שר' יוחנן הסתפק בנתן משהו שמן על כזית מנחה האם צריך שימה כנתינה בשיעור או לא ונשאר בתיקון.

שנו בברייתא על הפסוק לא יתן עליה שמן ולא ישים שאין לומר שהחייב הוא רק בשני כהנים כי כתוב עליה והיינו בגוף המנחה ולא בכהן ואין לומר שהכוונה שלא יתן בכלי על גבי כלי ואם נתן פסל שכתוב עליה דהיינו שינתן השמן או הלבונה בגוף המנחה.

משנה יש מנחות שטעונות הגשה ולא תנופה ויש שטעונות הגשה ותנופה ויש שטעונות הגשה ולא תנופה ולא תנופה מנחת הסולת והמחבת ומרחשת וחלות ורקיקין ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח מנחת נכרים מנחת נשים ומנחת חוטא, ולר"ש במנחת כהנים ובמנחת כהן משיח אין הגשה כי אין בהם קמיצה ובדבר שאין קמיצה אין הגשה. **גמרא** רב פפא אומר שכל המשניות מדברות במביא עשר חלות ולא כר"ש שאומר שיכול להביא מחצה חלות ומחצה רקיקין.

שנו בברייתא שאם היה כתוב והבאת אשר יעשה מאלה לה' והקריבה אל הכהן והגשיה היינו אומרים שרק הקומץ טעון הגשה ולא כל המנחה אך לומדים ממה שכתוב מנחה שיגיש את כל המנחה ומנחת חוטא לומדים ממה שכתוב את המנחה

ואף שניתן ללמוד מהדין **עמוד ב** שכתוב בפסוק מנחת חובה ומנחת נדבה וכמו שמנחת נדבה טעונה הגשה כך מנחת חובה טעונה הגשה, אך יש לפרוך שמנחת נדבה טעונה שמן ולבונה, ויש להוכיח ממנחת סוטה, אך יש לדחות שמנחת סוטה טעונה תנופה, ויש ללמוד מהדין משניהם שהצד השווה שבהם שהם שוים בקמיצה לכן ישו בהגשה אך יש לפרוך על הצד השווה שהם הושוו עשיר כעני משא"כ מנחת חוטא שהיא רק בעני ולכן יש ללמוד מהיתור של את המנחה.

ר"ש למד מהפסוק והבאת לרבות הגשה במנחת העומר וכמו שכתוב והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן ומהפסוק והקריבה לומדים לרבות הגשה במנחת סוטה וכמו שכתוב והקריב אותה אל המזבח, אך לכאורה היה ניתן מהדין שאם מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה היא טעונה הגשה מנחת סוטה שטעונה תנופה ודאי שהיא טעונה הגשה אך יש לפרוך שמנחת חוטא באה מחיטים, ויש להוכיח ממנחת העומר שגם באה שעורים ואם נפרוך שמנחת העומר טעונה שמן ולבונה יש להוכיח ממנחת חוטא, ויש ללמוד משניהם בהצד השווה שהם שוים בקמיצה וגם ישו להגשה ונלמד מהם מנחת סוטה שהיא טעונה הגשה אך יש לפרוך על הצד השווה שעומר ומנחת חוטא לא הוכשרו לבא קמח ולא נלמדמהם מנחת סוטה שלא באה קמח, לכן צריך ללמוד מוהקריבה.

ר' יהודה למד מוהבאת לרבות מנחת סוטה להגשה וכמו שכתוב והביא את קרבנה עליה אך במנחת העומר לא צריך פסוק כי ניתן ללמוד מהדין שאם מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה היא טעונה הגשה מנחת העומר שטעונה תנופה ודאי שטעונה הגשה, ואם נפרוך שמנחת חוטא באה רק מחיטים יש להוכיח ממנחת סוטה, ואם נפרוך שמנחת סוטה באה לברר עוון שהיא מזכרת עוון יש להוכיח ממנחת חוטא ונלמד משניהם בהצד השווה שהם שוות בקמיצה וגם ישו להגשה ואין לפרוך על כך, אך ר"ש סובר שיש לפרוך על הצד השווה שהם מצויים משא"כ מנחת העומר היא רק פעם בשנה ור' יהודה סובר שמנחת העומר מצויה יותר שהרי יתכן שלא יהיה מנחת חוטא ומנחת סוטה, ויתכן ללמוד מוהבאת שיחיד מתנדב ומביא מנחה אחרת חוץ מאלה וניתן ללמוד מהדין שציבור מביאים מנחה חובה מחיטים וכן מנחת חובה משעורים א"כ יחיד שמביא נדבה מחיטים יביא נדבה גם משעורים, ויש ללמוד מהפסוק אלה שרק ציבור יביאו מאלה ואין לומר שמאלה נלמד שהמתנדב הרי עלי מנחה יכול להביא את כל חמשת המנחות שכתוב מאלה שאם רצה אחת מביא ואם רצה חמש יביא, ור"ש למד מאת המנחה לרבות שאר מנחות מנחת נכרים ומנחת נשים להגשה ואין לומר שמרבים שני הלחם ולחם הפנים שעדיף לרבות שאר מנחות שיש מהם לאישים ולא שתי הלחם ולחם הפנים שאין מהם לאישים ואין לומר שמנחת נסכים שכולה לאישים תהיה טעונה הגשה שכתוב והקריבה ואמנם לעיל למדנו כבר לרבות מנחת סוטה אך יש ללמוד שניתן לכתוב והקריב וכתוב והקריבה למעט מנחת נסכים ועדיף לרבות שאר מנחות ולמעט מנחת נסכים,

דף סא ששאר מנחות באות בגלל עצמם ומנחת נסכים באה בגלל הזבח ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח אף שבאות בגלל עצמם אינם טעונות הגשה שכתוב והגשיה, ואמנם צריך את זה לגוף הענין אך היה ניתן לכתוב והגיש ומיתור הה' ממעטים מנחת כהנים ומנחת כהן משיח, ועדיף לרבות שאר מנחות ולא מנחת כהנים ומנחת נסכים ששאר מנחות יש מהם לאישים ובאות בגלל עצמם ויש מהם לכהנים ושתי הלחם ולחם הפנים אין מהם לאישים, ומנחת נסכים לא באה בגלל עצמה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין ממנה לכהנים, וכשכתוב והרים אין לומר שהכוונה בכלי שכתוב והרים ממנו בקומצו כמו שהרמה של המנחה מדברת בקומצו כך במנחת חוטא מרים בקומצו.

משנה המנחות דלהלן טעונות תנופה ולא הגשה: לוג שמן של מצורע ואשמו, וביכורים לדעת ר"א בן יעקב, ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהם ובין אנשים ובין נשים ודוקא בישראל ולא באחרים וכשמניף שתי הלחם ואת הכבשים מניח את שתי הלחם על הכבשים ומניח שתי ידיו למטה ומוליך ומביא ומעלה ומוריד שכתוב אשר הונף ואשר הורם, התנופה נעשית במזרח וההגשה היא מערב והתנופות קודמות להגשות. מנחת העומר ומנחת קנאות טעונות הגשה ותנופה, ולחם הפנים ומנחת נסכים לא טעונות לא תנופה ולא הגשה ור"ש אומר שג' מינים של קרבנות טעונות שלש מצוות ובכל אחת ואחת שתיים והשלישית יש באחד שאין בשני, והם: זבחי שלמי יחיד וזבחי שלמי ציבור ואשם מצורע וזבחי שלמי יחיד טעונים סמיכה כשהם חיים ותנופה כשנשחטו ואין בהם תנופה מחיים, וזבחי שלמי ציבור טעונים תנופה חיים ושחוטים ואין בהם סמיכה אשם מצורע טעון תנופה וסמיכה חי ואין בו תנופה כשהוא שחוט. **גמרא** שנו בברייתא על הפסוק והקריב אותו ואשם ואת לוג השמן והניף אותם תנופה מלמד שטעונים תנופה יחד ובכל זאת אם הניף כל אחד מהם לבדו יצא שכתוב והקריב אותו לאשם והניף, ואין לומר שיניף ויחזור ויניף שכתוב תנופה ולא תנופות, ומלפני ה' לומדים שהתנופה היא במזרח ואמנם לעיל שנינו לפני ה' שאין לומר שהכוונה במערב שזה רק לגבי מנחה שנקראת חטאת שטעונה יסוד ובקרבן מזרחית דרומית לא היה יסוד אבל לגבי תנופה מזרח נקרא לפני ה'.

שנינו בברייתא שר"א בן יעקב למד מהפסוק ולקח הכהן שביכורים טעונים תנופה שהוא למד גזירה שוה יד משלמים שכתוב בביכורים ולקח הכהן הטנא מידך וכתוב בשלמים ידו תביאנה **עמוד ב** כמו שבביכורים מדובר בכהן כך בשלמים וכמו שבשלמים מדובר בבעלים כך בביכורים וא"כ הכהן מניח את ידו תחת יד הבעלים ומניף, אך לכאורה ניתן לומר שגם ר' יהודה סובר שיש תנופה בביכורים ששנינו שר' יהודה למד מוהנחתו שיש תנופה שאין לומר שזה הנחה שהרי נאמר כבר והניחו אלא מוהנחתו לומדים שזה תנופה, ויש לומר שעדיף לתנא להביא כדברי ר"א בן יעקב שהפסוק ירך נאמר תחלה, ור"נ בר יצחק אומר שרב כוחו של ר"א בן יעקב בחכמה.

המשנה אומרת שבין אנשים ובין נשים בישראל ולא באחרים ומבאר רב יהודה שבין אנשים ובין נשים קרבנם טעון תנופה והתנופה עצמה היא רק בישראל ולא בנשים.

שנו בברייתא שכתוב בני ישראל שרק בני ישראל מניפים ולא עכו"ם ורק בני ישראל ולא נשים ור' יוסי אומר שמצאנו שהפסוק חילק בין קרבן ישראל וקרבן עכו"ם ונשים לגבי סמיכה ואין לומר שיהיה חילוק גם בתנופה שהיא בכהנים שעדיף לחלק בסמיכה שהיא בבעלים ולא בתנופה שנעשית ע"י הכהן והתורה אומרת בני ישראל למעט עכו"ם ונשים שלא יניפו, וישנה ברייתא נוספת שכתוב בני ישראל ומנין לרבות גרים ועבדים משוחררים שכתוב המקריב ואין לומר שהפסוק מדבר בכהן שהרי נאמר ידו תביאנה וזה מדובר בבעלים וא"כ הכהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף,

דף סב ומניח את האימורים על פיסת ידו ועליהם מניח את החזה ושוק ובכל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה, ואמר רב פפא שמצאנו במילואים שהלחם למעלה ואין לומר שהכוונה לפסוק שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה שהרי נאמר את הלחם על החזה יביאנו, ומבאר אב"י שהפסוק הזה מדבר על הכהן שמביא מבית שחיטתו והוא מטיל את החלב על החזה ומה שנאמר וישימו את החלבים על החזות מדובר כשהוא נותן לכהן אחר שמקטיר אותו, ולומדים מזה שצריך ג' כהנים שכתוב ברב עם הדרת מלך.

שנו בברייתא על הפסוק והניף הכהן אותן על לחם הביכורים שאין לומר שיניח את הכבשים על הלחם שהרי נאמר על שני כבשים ואין לומר שהלחם על שני הכבשים שהרי נאמר על לחם הביכורים ושני הפסוקים סותרים ואין אנו יודעים אם

הלחם על הכבשים או הכבשים על הלחם ומצאנו בכל מקום שהלחם למעלה וכן כאן ומבאר רב פפא שמצאנו במילואים, ור' יוסי בן המשולם אומר שהכבשים למעלה ומה שכתוב על שני כבשים בא ללמד שהכוונה לשני כבשים ולא לשבעת הכבשים של מוסף, וחנינא בן חכניאי אומר שמניח את הלחם בין שני ירכותיהם של הכבשים ומניף וכך מתקיימים שני הפסוקים שהלחם על הכבשים והכבשים על הלחם, ורבי מקשה שאפילו לפני בשר ודם לא עושים כך ואיך יעשו כך לפני מלך מלכי המלכים, ורבי סובר שמניחם זה בצד זה ומניף ורבי לשיטתו שהוא סובר שכשכתוב על הכוונה בסמוך, ששנינו על הפסוק ונתת על המערכת לבונה זכה וסובר רבי שהכוונה על בסמוך ואין לומר על ממש שכתוב וסכות על הארון את הפרוכת וודאי הכוונה על בסמוך.

ר' חייא בר אבא אומר בשם ר' יוחנן שההולכה וההבאה בתנופה הוא לשם מי שד' רוחות שלו ומעלה ומריד לשם מי שהשמים והארץ שלו, ובא"י שנו כך בשם רב חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בר חנינא שמוליך ומביא לעצור רוחות רעות ומעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים ולמד מזה ר' יוסי בר רב אבין שאפילו שיירי מצוה מעכבים את הפורענות שהרי תנופה היא שיירי מצוה והיא עוצרת רוחות רעות וטללים רעים, ורבה אומר שכך הכוונה בנענוע הלולב וכשרב אחא בר יעקב היה מנענע את הלולב היה מוליכו ומביאו ואמר זה חץ בעיני השטן אך אין לעשות כך כדי שלא יבא השטן להתגרות באומר כך.

שנו בברייתא שזבחי שלמי ציבור טעונים תנופה ולרבי התנופה היא כמו שהן בשלמות ולחכמים מניף רק את החזה ושוק שלהם ורב חסדא אמר לרב המנונא או שרב המנונא אמר לרב חסדא שהם נחלקו האם כשלומדים דבר מדבר לומדים לכל הענין או שמעמידים את הנלמד כמו שאר הענינים בו, שלחכמים לומדים לגמרי שכמו שזבחי שלמי יחיד טעונים תנופה לאחר שחיטה כך זבחי שלמי ציבור טעונים תנופה אחר שחיטה וכמו שביחיד מניף רק את החזה ושוק כך בשלמי ציבור מניף רק את החזה ושוק, אך רבי סובר שמעמידים את הנלמד במקומו שלמדו שהתנופה בזבחי שלמי ציבור היא לאחר שחיטה אך מעמידים במקומו שמניפים כמו שהם בשלמות, **עמוד ב** ורב פפא סובר שגם לרבי לומדים הכל מהלמד אך הלימוד הוא שכמו שביחיד מניפים את כל מה שהוא מתנה לכהן כך בשלמי ציבור מניפים את כולו שכולו מתנה לכהן, ורבינא אומר שגם לרבנן מעמידים את הנלמד במקומו אך כאן למדו שהתנופה היא רק בחזה ושוק שכתוב בשלמי יחיד שלמיהם.

יש להקשות שנאמר שיעשו תנופה מחיים בשלמי יחיד שאם שלמי ציבור שאינם טעונים סמיכה מחיים יש בהם תנופה חיים שלמי יחיד שיש בהם סמיכה מחיים ודאי יהיה בהם תנופה מחיים אך יש לומר שהתורה מיעטה בשלמי ציבור אותם למעט שלמי יחיד, ואין ללמוד שגם בשלמי ציבור יהיה סמיכה מחיים בק"ו משלמי יחיד שאם שלמי יחיד שאינם טעונים תנופה חיים הם טעונים סמיכה שלמי ציבור שטעונים תנופה חיים ודאי שטעונים סמיכה, ומבאר רבינא שלמדו מהלכה למשה מסיני שיש רק שתי סמיכות בציבור בפר העלם ושעיר המשתלח ולא שאר קרבנות ציבור, ויש להקשות שבאשם מצורע יהיה תנופה שחוט מק"ו שאם שלמי יחיד שאינם טעונים תנופה חיים הם טעונים תנופה שחוט מצורע שטעון תנופה חי ודאי שיהיה טעון תנופה שחוט, ויש לומר שהתורה מיעטה בשלמי יחיד אותו למעט אשם מצורע.

שנו בברייתא שאם חמשה מביאים קרבן אחד, אחד מהם מניף עבור כולם ואשה שמביאה קרבן הכהן מניף עבורה וכן מי ששולח קרבנו ממדינת הים הכהן מניף עבורו.